

Jób 16:19-22; 17:1-5

„Nyní však odcházím k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: Kam jdeš? Ale že jsem k vám tak mluvil, zármutek naplnil vaše srdce. Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud:

Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespátříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen. Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít.“

(Janovo evangelium 16:5-13)

Update

Hledáme to, čemu všichni rozumí a co druhým pomůže. To se musí říkat nahlas a o tom se musí vést rozhovor. Neříkáme a nehledáme to, co potřebujeme říct za každou cenu my. Neprosazujeme to, čemu rozumíme po dlouhém složitém a originálním hledání zatím jen my. Naopak, snažíme se pochopit, čemu porozumí naše okolí. Myslíme a mluvíme na úrovni našich posluchačů. To je nesmírně důležité. To rozhoduje, zda si vůbec porozumíme a nebo zda vzájemně vysíláme na jiné vlně a mýjíme se celou svou existencí.

A jestli se nám právě tohle vyladění nevede, tak nám to odpusťte a dejte nám to znát. My se to zase znovu budeme učit, abyste nám rozuměli.

Řeknu to na příkladu: Dětem vyprávíme pohádky, protože pravda oblečená do pohádkového příběhu směřujícího k vítězství dobra, je pro ně pochopitelná. Nebo: Ježíš vykládal ty nejdůležitější věci v obrazných příbězích, kterým rozuměli všichni. Někdy se tomu říká podobenství. A všechno bylo tak jasné, až to některé rozčilovalo, protože radši poslouchali to, čemu nerozuměli, ale znělo to hezky, uklidňovalo je to a ta slova po nich nic nechtěla.

Ježíš mluvil také se svými učedníky v obrazech a teď, v okamžiku zlomu, který začíná smrtí, pokračuje vzkříšením, nanebevstoupením a sesláním Ducha svatého začíná platit jiná verze. Přichází update, jsou tu nové časy a nové podmínky. Sám Ježíš říká učedníkům „To vše jsem vám říkal v obrazech. Přichází hodina, kdy k vám už nebudu mluvit o Otci v obrazech, ale budu jej zvěstovat přímo.“ (16:25) „Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám.“ (16:7)

Ježíš slibuje přímou řeč, už žádné obrazy, a také zamýšlí učedníky opustit. Říká, že musí a že kdyby neodešel, tak by jim to neprospělo. Když odejde, pak může přijít jeho nástupce. A pak mohou přijít ty důležité nové časy. Řekl to natvrdo. Ohlásil novou verzi, zdokonalení. Jak říkají počítačová experti: Update.

Všimněte si: Ježíš pracuje v celcích. V kapitolách. Zvykněte si na Krista Pána! Tohle jeho styl i dnes! Jste dnes tady? Nezapomínejte se! Všechno může být jinak. Něco je jen na něm a na jeho obrazných příbězích. A zase něco bude zcela zjevné a obstará to Přímluvce. Ježíš nemusí všechno za každou cenu všechno dělat sám, dokonce náhle změní metodu. Dává prostor k rozvoji svého okolí. Po celou dobu svého působení má kolem sebe lidi. Netrpí personální nouzí. A tak prospěje všem, když uzavře jednu kapitolu a otevře novou, když udělá update.

K učedníkům přijde Duch svatý, kterému říká zase pro tehdejší lidi pochopitelným výrazem „Přímluvce“, tedy advokát, průvodce, ten který bude vedle nás a bude za nás mluvit, dokonce nám dá slova, pomůže nám je najít a vyslovit.

Čteme Janovo evangelium, to nejmladší ze čtyřech. Nečte se úplně příjemně, je složité. Je plné sporů a zásadních rozhovorů. Je jiné než ta tři další evangelia. Je to vlastně soudní spis. Ježíš vede učedníky do procesu - obžaloba, nalézání usnesení, rozsudek. A stejně, jako se dnes lékař člověk soudu a je rád, že to podstatné za něj řekne advokát, tady učedníky Ježíš ujišťuje, že pamatoval na advokáta. Je v rozpočtu. Už i pojem Přímluvce je jeho speciální pojem, použil jej před tím ještě Jób, kterého jsme zmínili.

A Janovo evangelium přehledně a srozumitelně vyjadřuje úkol toho přímlovce. Advokát přijde a ukáže světu, v čem je **hřích, spravedlnost a soud** (obžaloba, nalézání v procesu a rozsudek): „Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespátříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen.“ (16:9-11)

Celý svět si myslí, že to největší provinění a ten nejhorší hřích je v nějakém selhání. Např: Já jsem v šesté třídě šikanoval spolužáky, já jsem záviděl a kradl, já jsem ublížil lidem, když jsem byl za volantem, já jsem měl divné myšlenky. Já jsem byl v SSM před listopadem 1989 či v KSČ (Víte ještě, co to bylo?) Já si zahrával s drogami, já jsem hledal temné síly a oslovil jsem dábla, Já jsem hříšník protože mne přitahovalo to či ono. Rozvedl jsem se či rozvedla jsem se. Morální přestupky vyčítáme sobě a druhým, mediálně slídíme po selhání, připomínáme selhání morální lidem kolem, zveličujeme a rozmazáváme je. Nedělá to i církev? Ukazujeme příliš na hřích, dokonce mu děláme svým způsobem reklamu. Děláme přesně to, co druhým nepomáhá.

Jenže tady čteme, že světu ukáže Duch svatý, že hřích je **v tom, že ve mně nevěří**. Kdo? Ale jistě, ti židé z celého Janova evangelia, ti zavilí odpůrci. Ta osudová slova se opakují zas a zase: „Nevěřili!“ (5:38; 6:36; 10:26 a 12:37) Oponenti vyostřili debatu a nevyužili možnosti mé živoucí přítomnosti. A tak nenavázali, dokonce odmítli vztah, říká Ježíš. Ale Duch svatý ji to nebude vyčítat. On jim to ukáže, vytvoří a otevře nové příležitosti, dá šanci. Kdyby Ježíš neodešel, tak by ti nevěřící nenávratně ztratili šanci. Ale oni dostanou novou možnost. Tedy pomůže jim. Jistě, o Letnicích v Jeruzalémě a pak dál a dál vidíme, že jim pomůže důkladně.

Svět pozná, kde je spravedlnost. Tehdejší i dnešní svět. Spravedlnost v tom, **že odcházím k Otci a již mne nespátříte**. Zjevně tu jde o takovou tu zpětnou spravedlnost. Ti všichni, co mi upírali přirozenou blízkost Otce (8:54nn; 10:38) říká Ježíš, vyjdou naprázdno. Bude jasné, že jsem u Otce, se kterým jsem byl vždycky nablízku. Nebude o tom sporu, bude to nabíledni. Duch svatý to ukáže, zjeví, okomentuje a vysvětlí. Pro Ježíše samotného je to jako návrat na rodové sídlo, restituce toho nejpodstatnějšího. Ale to by pomohlo jen Jemu. Ne nám. Duch svatý, advokát vytvoří pro tehdejší židovské posluchače i pro nás novou příležitost pochopit váhu skutečnosti. A to je důležité, Duch svatý, který přichází v nových časech, Ježíše znovu představí jako Syna svého Otce. Představí jeho moc a slávu. To bude ta dopředu spravedlnost. Ježíš není vidět a přesto!¹ A když si čtete dopis Židům, kde je představen Ježíš jako nový Velekněz, v nové svatyni, při novém rituálu, není to ono?

Duch svatý zprostředkuje tomuhle světu nejen rozsudek, protože **vládce tohoto světa je již odsouzen**. Co jen rozsudek, Duch svatý zajistí i jeho naplnění (implementaci, jak říká moderní doba) A zase, podívejte se do Janova evangelia (12:31; 14:30). „Vládce tohoto světa“ je Janův výraz, který zdaleka nemyslí jen na toho zlého. Se Satanem zase naopak Jan šetří. Myslí se především na politizující židovské velekněžstvo, myslí se na Heroda Antipu, myslí se na Piláta. Ti všichni se chystají soudit Ježíše. Ale jsou už odsouzeni a jsou bez rozhodujícího vlivu. Nemají, co by ještě získali. Odpadnou jeden po druhém.

Duch svatý přesvědčivě ukáže, že je hotovo, že rozhodující vliv na dějiny nebude mít jeden ani druhý a ani ten skutečně zlý. Židovské sny o samostatnosti se rozpadly a skončily rokem 70 po Kristu. Rozhodující vliv na dějiny pomalu ale jistě získávalo evangelium.

Dobře, tohle všechno pomůže tehdejšímu čtenářům evangelia kolem roku 100 po Kristu, tehdejšímu světu, a oni si to mohli poskládat. A učedníci mohli žít v důvěře v moc Ducha svatého, že se stará. Nemuseli se znepokojovat, ač Pána Ježíše Krista opravdu nespátřili. Ale v čem to pomůže nám?

Věřme v Ducha svatého a spoléhejme se na to, že i ti, kteří propásli zcela zjevné možnosti získat vztah s Kristem, budou mít nové a nové příležitosti. Duch svatý je vynalézavý a nikdy se nevzdává! Hřích dozajista přemáhá a určitě nemoralizuje. Křesťanství tohle update nějak moc nepochopilo. Topí se v moralizování a lidi pro jistotu obviňuje ze hříchu samo.

¹ Matouš 25! Tam přece lidé, celé národy Krista nespátřili - a přesto...

Věřme v Ducha svatého, že ač Pána Ježíše nevidíme, neuzříme, tak je a bude spravedlivý ke všem. Dějiny jdou směrem ke spravedlnosti, ač se nám to nezdá. A my té spravedlnosti můžeme sloužit a přistoupit k trůnu spravedlnosti, u něhož najdeme milost. A jak sloužit té spravedlnosti, to nám ukáže Duch svatý. Postaví nás do situací, dá nám slova i schopnosti dělat to, co chce on. Jsme přece potomky Jednoty českých bratří! „Líbí-li se Hospodinu cesty člověka, vede ku pokoji s ním i jeho nepřátele.“ (Příslaví 16:7)

Věřme v Ducha svatého a spoléhejme na vládu našeho Pána. Nepřejímejme politikaření, vlivové způsoby vládců tohoto světa, aby ten rozsudek zapomnění neplatil i na nás, byť bychom se zaklínali evangeliem od rána do večera. S našimi formami křesťanství jdeme více a více vstříc zániku. Naopak! Prosazujme vesele a důsledně věci, na nichž se dá stavět a nekopírujme mediální štvánice a humbuk polopravd, které chtějí hlavně získat docela obyčejný světský vliv.